

Sayı : 30824082-610- 2356
Konu : İzmir Milletvekili
Murat BAKAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

..../..../2017
05 Mayıs 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30/12/2016 tarihli ve 43452547-120.07-75389 sayılı yazınız

İzmir Milletvekili Murat BAKAN'ın Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/10061 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

Ek:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/10061 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Tehlikeli madde içerdiği gerekçesiyle hiçbir ülkede sökülmesi yapılmayan, önce Fransa'ya ardından Malta'ya gönderilen; ancak iki ülkede de 'tehlikeli madde içerdiği' gerekçesiyle kabul edilmeyen 81 bin 792 grastonajlı ve 18 bin tonluk gaz tankerli Saint Kiss & Nevis Federasyonu bayraklı Methania adlı gemi İzmir Aliağa'daki Gemi Söküm Tesisleri'ndedir.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün yaptığı incelemelerde 'gemide tehlikeli madde olmadığı' ve sökülmesinin yapılabileceği raporlanmış ve geminin Ege Çelik San. Tic. A.Ş. tarafından sökülmesine başlanmıştır.

Türkiye'ye getirilmeden önce adının 'Ethan' olarak değiştirilen geminin sökülmesi İzmirli çevrecilerin ve sivil toplum örgütlerinin tepkisine yol açmıştır.

AB ülkelerinin yanı sıra Türkiye'de ticareti, alımı-satımı yasaklanan asbest maddeli geminin sökülmesinin yapılmasının Basel ve Hong Kong sözleşmelerine göre aykırı ve yasak olduğu vurgulanarak sökülmesinin durdurularak engellenmesi talep edilmiştir.

Gemi sökülmesinin durdurulması talebiyle açılan yürütmeyi durdurma davası devam etmesine rağmen geminin sökülmesinin tamamlandığı ve hurdalarının da Yeni Foça'daki bir fabrikaya satıldığı ifade edilmektedir.

Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Demeği (GEMİSANDER) tarafından mahkemeye ek olarak gönderilen belgede gemideki zehirli asbest miktarının 405 kilogram olduğu ortaya çıkmıştır. 'Ölümcül toz' adı verilen asbestin Türkiye'de ticaretinin yasak olmasına rağmen alenen sökülmesinin yapıldığı ifade edilmektedir.

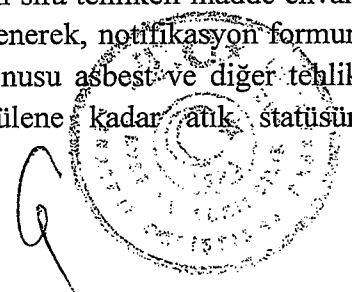
İlgili zehirli maddenin lif halinde bulunduğu ve havaya karışması halinde insanların akciğer ya da gırtlak kanseri olma riski altında olduğu söylenmektedir.

Zehirli atıkların akıbeti hakkındaki şüphelerle birlikte; gemi söküm bölgesinde yaşayan insanlar başta olmak üzere İzmirli vatandaşlar tedirgindir. Bu bağlamda;

- 1- Sökülmesinin tamamlandığı söylenen Ethan gemisinin sökülmesi tamamlanmış mıdır? Sökülmesi tamamlandıysa veya sökülmesi devam etmekteyse; geminin sökülmesinde zehirli maddeler nasıl tespit edilmektedir? Zehirli maddelerin arındırılması nasıl, hangi sıklıkta ve ne süreyle yapılmıştır?
- 2- Atıklar hangi yöntemlerle nasıl ve ne sıklıkla bertaraf edilmektedir?
- 3- Eğer söz konusu söküm esnasında 405 kg asbest çıkmışsa gemide zehirli madde olmadığına ilişkin rapor kim tarafından nasıl verilmiştir?

CEVAPLAR:

1- Ülkemize getirilen hurda gemiler için, notifikasyon formunun yanı sıra tehlikeli madde envanter raporu, survey raporu istenmekte, gemilerin envanter raporları incelenerek, notifikasyon formunun onaylanması suretiyle gemi ithalatlarına izin verilmektedir. Söz konusu asbest ve diğer tehlikeli maddelerin geminin yapısında bulunması sebebiyle gemi sökülene kadar atık statüsünde değerlendirilmemektedir.

Benzeri şekilde inşaatlarda vb. endüstride kullanılan asbest ve diğer tehlikeli bileşenler, binaların veya sanayi tesislerinin yıkım kararı verilmesine müteakip sökülmesi sonucu "atık" statüsü kazanmaktadır. Hali hazırda asbest içeren konutların, işyerlerinin, asbestli balata içeren araçların tamamının atık olarak değerlendirilmesini gerektirecektir. Ülkemize ithalatı yapılan asbest atığı olmayıp, halen geminin yalıtım alanlarında bulunan ve söküm işlemi yapılmadan ayrılması mümkün olmayan mütemmim cüz niteliğindeki asbest içerikli malzeme ekipmanlardır. Bu tür malzemelerin söküm işlemleri ile ilgili olarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Müfettişliği söz konusu işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği bakımından belirli periyotlarda denetimler yapmakta, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı alınan önlemler değerlendirilmektedir.

Ülkemize geri dönüşüm amacıyla gelen gemiler, sızdırmaz beton zemin üzerinde, toprağa sızmayı engelleyecek şekilde düzenlenmiş beton zeminin sonlandığı bölümde yer alan drenaj sistemine sahip mazgalların bulunduğu alanda geri dönüşüme tabi tutulmaktadır. Geri dönüştürülen gemilerden çıkan asbest, sintine suyu-yağ, tıbbi atıklar, akü, pil, atık kablolar sökülmesi yapan firma tarafından bir "Atık Alım Senedi" karşılığında, Gemi Geri Dönüşüm Sanayiciler Derneğine teslim edilmekte ve Atık Yönetim Merkezine ait geçici depolama alanında depolanmaktadır.

Diğer yandan, tehlikeli madde envanter raporunda göre, kablo geçişleri ve klinker contalar ve balatalarda olmak üzere 405 kg. mütemmim cüz dahilinde gemide asbest içeren malzemenin bulunduğu belirtilmiştir. Söz konusu miktar ve asbestli malzemenin kullanıldığı yerler dikkate alındığında Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği depolama kapasitesi ve tehlikeli madde ve asbest uzmanları açısından değerlendirilebilir miktarda olduğu uygun görülmüş olup, gemi sökümü başlanmadan önce Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği tehlikeli madde ve asbest uzmanları tarafından usulüne uygun şekilde gemiden sökülmüş ve derneğin depolama alanında geçici olarak depolanmıştır. Akabinde ise Bakanlığımızdan söz konusu atığı bertaraf etmek üzere Bakanlığımızca izin ve lisanslı tesislere gönderilmiştir. Bahse konu geminin söküm işlemleri tamamlanmıştır.

Ayrıca; Çevre Mühendisleri Odası tarafından Ethan isimli gemiye söküm ve onay verilmesine yönelik işlemlerin iptali ve yürütmenin durdurulmasına yönelik açılan davada, İzmir 5. İdare Mahkemesi 18/11/2016 tarihli ve E.2016/953 sayılı kararı ile yürütmenin durdurulması talebinin reddine karar vermiştir.

2- Geminin baştan kara (Geminin sahile dik konuma getirilip, baş tarafından kara ile temas ettirilmesi) olmasını müteakip gemide Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği tehlikeli madde ve asbest uzmanları (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından bu konuda izin ve yetki almış personel) inceleme yapmakta, ayrıca sökülen gemilerden kaynaklanan atıklar Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği tarafından yönetilmektedir. Geri dönüştürülen gemilerden çıkan asbest, sintine suyu-yağ, tıbbi atıklar, akü, pil, atık kablolar sökülmesi yapan firma tarafından bir "Atık Alım Senedi" karşılığında, Gemi Geri Dönüşüm Sanayiciler Derneğine teslim edilmekte ve Atık Yönetim Merkezine ait geçici depolama alanında depolanmaktadır.

Bu atıklara Atık Yönetimi Yönetmeliği kapsamında Ulusal Atık Taşıma formları düzenlenerek Bakanlığımızca çevre lisansı verilen bertaraf/geri kazanım (halihazırda bu tesisler Bakanlığımız web sitesinde yayımlanmaktadır) tesislerine gönderilmekte ve söküm faaliyetleri ile ilgili bilgi ve belgeler periyodik olarak Bakanlığımıza ve İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne sunulmaktadır.

3- Geminin bünyesinde DNV (Denizcilik sektöründe kullanılacak cihazlar bu direktif kapsamında sertifikalı olmak durumu) class kuruluşundan akredite Grek Green Survey tarafından başta asbest-PCB-TBT olmak üzere analiz raporları ile desteklenmiş olup, İHM (Tehlikeli Maddeler Envanteri) bulunmaktadır. Raporun incelenmesi neticesinde geminin bünyesinde PCB ve TBT olmadığı ve tehlikeli atıklardan mümkün olduğunca arındırıldığı anlaşılmaktadır. Geminin baştankara (Geminin sahile dik konuma getirilip, baş tarafından kara ile temas ettirilmesi) olmasını müteakip gemide Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği GL Tehlikeli madde ve asbest uzmanları ile İzmir Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü teknik personeli tarafından teyit edilmiştir.

